

РЕЦЕНЗИЯ

Относно дисертационния труд за придобиване на
образователната и научна степен „Доктор“

На тема: МЕТОДОЛОГИЧНИ И ТЕОРЕТИКО-ПРИЛОЖНИ АСПЕКТИ НА
МЕНИДЖМЪНТА В БЪЛГАРСКИ ФЕДЕРАЦИИ ЗА
„СПОРТОВЕ С ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ“

Автор на дисертационния труд:	Калинка Маринова Иванова
Научен ръководител:	проф. Йордан Калайков, дн
Докторска програма:	Теория и методология на спортната наука
Професионално направление:	7.6 Спорт
Катедра:	Мениджмънт и история на спорта

Рецензент: доц. Нина Атанасова, д-р

I. Данни за процедурата

Калинка Маринова Иванова е зачислена за докторант задочна форма на обучение със заповед ЗП- 229/01.03.2019 година. Отчислена е с право на защита със заповед ЗП- 282/28.03.2023 г., като е насочена за вътрешно обсъждане в разширен колегиум със заповед ЗП – 476/13.05.2024 г.

Със заповед на ректора ЗП-682/28.06.2024 г. е стартирана процедурата по публична защита, като докторантът е представил всички изискуеми документи, включително протокол за липса на данни за плагиатство, както и необходимите научни публикации в съответствие със Закона за развитие на академичния състав и Наредбата за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в Национална спортна академия „Васил Левски“.

II. Данни за докторанта

Калинка Маринова Иванова е родена на 03.07.1977 г. в град Плевен.

Висшето си образование завършва в Национална спортна академия. Дипломира се в ОКС „бакалавър“ със специалност „Физическо възпитание“ и треньор по „Ветроходство“. Придобива магистър с квалификация „Спорт за високи постижения“.

12 години заема длъжността генерален секретар в българска федерация по стрелба с лък. В професионално отношение това повлиява за натрупването на компетенции и умения в областта на практическия мениджмънт.

От 2016 г. до момента е организатор „учебна дейност“ в катедра „Мениджмънт и история на спорта“ в НСА „Васил Левски“.

От представената фактология естествено произтича интересът на докторанта към темата на представения ми за рецензия дисертационен труд.

Представената информация за докторанта показва системност и последователност в интересите, както и богат опит в областта на изследването. Това обяснява избора на тема и създава необходимите предпоставки за изпълнението и представянето на пълноценен и издържан научен труд.

III. Актуалност на дисертационния труд

Необходимостта от усъвършенстване управлението на спортните организации е обусловена от доказаното икономическо и социално значение на спорта, което расте непрекъснато. Това обстоятелство повишава изискванията да се установи ефективен мениджмънт във всички предметни области в националната система за ФВ и спорт.

Министерството на младежта и спорта разработва комплексна система за финансиране на спортните организации – федерации, клубове, както и такива, реализиращи спортни и образователни услуги като съставна част от стратегическото развитие на общественно-икономическите отношения в областта на спорта.

Засегнатите в дисертацията проблеми в системата на спорта за високи постижения обхващат целия комплекс от организационни, материално-технически, кадрови и финансово-икономически механизми на функциониране в тази област. Като

се стъпва на съществуващите концепции и възгледи в областта на мениджмънта на спорта, в дисертацията се подлагат на анализ въпросите за осъществяване на ефективно управление в елития спорт като самостоятелен теоретичен и практически проблем. Актуалността на настоящото изследване е обусловена от противоречието между нарастващата практическа потребност от повишаване ефективността на провежданата политика в сферата на елитния спорт, включително предоставяне на комплекс от услуги за елитните състезатели и недостатъчната разработеност на методологичните и научно-приложни аспекти в мениджмънта в тази област.

Всички тези аргументи ми дават основание да определя научната теза като актуална, необходима и полезна за практиката.

IV. Характеристика на представения дисертационен труд – структура и съдържание

Дисертационният труд е разработен в обем от 178 страници, плюс приложения. Онагледен е с 66 фигури и 6 таблици. Включва библиография с литературни източници на български, руски и английски. Прави впечатление, че диагностичният анализ и експертиза са обогатени и с не малко интернет източници. Трудът е с типичната структура за този вид научни разработки – съставен е от четири глави.

Уводът прави връзка между наложената национална политика в областта на подпомагане на спортните организации и развитието на трите основни федерации, обект на проучване – БФ „Хокей на трева“, БФ „Стрелба с лък“ и БФ по „Сумо“.

В **първа глава** е представен анализ на теоретичните и методологични основи по проблема в следните тематични направления:

1. Методологични и теоретични съображения при разработката на проблематиката

В това направление авторът разглежда методологията като научен инструментариум, използван в различни области на социалния и икономически живот. Проследени и анализирани са различните теории, обогатяващи съдържанието и функциите на подхода, като е направен опит за неговото обвързване с теоретико-приложните аспекти на мениджмънта в български федерации за „спортове за развитие“.

2. Система за физическо възпитание и спорт – състояние, развитие, проблеми в контекста на икономическите, политическите и социалните промени в обществото.

Историческият преглед обхваща периода след 1944 г. с налагането на нов политически модел на управление. Тематиката е широко дискутирана в спортната наука. Авторът умело е интерпретирал и представил фактологията, свързана с развитието на спортната система до наши дни.

Във второто поднаправление детайлно е представена структурата на системата за ФВ и спорт в България и чужбина. Анализирани са основни документи, свързани с управлението на спорта.

Трябва да подчертая, че направената препоръка на вътрешната защита е взета под внимание и авторът е представил съвременен структурен модел, базиран на законово-нормативни изисквания и интерпретации на различни автори.

Полезно за мениджърската практика са насоките в държавната и общинската политика в областта на физическата активност, ФВ, спорта и спортно-туристическата дейност.

Последното направление е посветено на **БСФ като структурно-функционални звена от системата на спорта**. По мое мнение това тематично направление е с най-голяма научна стойност. Представена е информация за структурата им и функционалните компетенции на отделните звена в тяхното управление. Тук Калинка Иванова анализира теоретичния и научно-приложен опит в изследваната област – спортните организации от гледна точка на тяхното развитие, мениджмънта на човешките ресурси, взаимодействието между структура, стратегия, култура, влияние на външна и вътрешна среда, ролята на контрола, взаимоотношение с държавата и др. Специално място се отделя на информационно-комуникационните процеси в мениджмънта на БФС, в т.ч. документите и документооборота по нива и звена на управление. Изследван е опитът на редица автори във връзка с професионализацията на спортните федерации, стратегическото планиране, бизнес ориентацията и качеството на управление.

Въз основа на представената информация и ползваните литературни източници може да се заключи, че авторът показва високо ниво на познаване на теорията и научните публикации, относими към разглеждания проблем.

Върху основата на задълбочения анализ внимание заслужава формулировката на научния проблем и работната хипотеза. В съдържателен план многоаспектно са представени прогнозните направления, в които може да се постигнат по-добри резултати в управлението на българските федерации за „спортове с възможности за развитие“.

В глава втора е очертана характеристиката на научното изследване. Смятам, че формулираната цел напълно кореспондира с темата на научната теза. Посочените задачи допълват рамката на изследователската работа, като следват технологично изпълнението на поставената цел. Прави впечатление, че за разрешаване целта и задачите е използван подходящ инструментариум от научно изследователски методи, коректно допълнен с технологията за тяхното провеждане. Представена е и организационната рамка на изследването, както и организацията на изследователската работа. *Смятам, че тази част може да претърпи незначителна редакция с цел изчистване на излишната обстоятелственост, особено в представяне на етапите в реализиране на отделните методи.*

В глава трета са представени резултатите от документалните и емпирични изследвания, разпределени в пет самостоятелни направления.

В първото направление са проучени вида на документите, носители на целенасочена управленска информация, разработена е многокомпонентна класификационна рамка. От научно-практическа гледна точка ценен ресурс тук е представеният класификационен модел на документите, въз основа на 4 признака – цел, ниво на управление, ангажираност на кадрите по нива и времетраене. Авторът изтъква някои важни особености в реализирането на информационния обмен като поставя критична позиция особено по отношение на съвременните изисквания за комуникационно взаимодействие.

Във второто направление Калинка Иванова анализира резултатите от анкетно проучване относно различни осигуряващи ресурси на ниво федерация и на ниво клуб. Представен е обширен и подробен анализ, който разкрива както социално-

демографски, образователни и професионални характеристики на изследваните лица, така и съществени мениджърски аспекти – ефективност на информационно осигуряване, материално-техническо и финансово осигуряване и др. Този раздел завършва със стратегически анализ и констатации за дейността на спортните организации.

Прави впечатление, че докторантът е използвал единствено относителен процентен дял на получените отговори в различните допитвания, липсват статистически показатели, които предоставят информация за степента на зависимост между сравняваните показатели. Смятам, че технологията на използвания SWOT анализ изисква самостоятелно представяне, а не както е посочено „SWOT – анализ на резултатите от изследването“.

В сладващото направление са разработени управленски процесиограми на ниво ОС и УС на БФС за период от 3 години. *Смятам, че тук трябва да бъде изяснена технологията за създаването на процесограмите.*

В направление 3.4 е установен обхватът и състоянието на спортно-състезателната дейност на изследваните структури. С голяма прецизност са избрани показателите, по които да се анализира дейността им. Представените данни – картотекирани състезатели, брой състезания, брой спортни клубове, членуващи в БСФ са ярки количествените измерители за управлението на трите федерации.

В заключителния раздел е представен оптимизиран модел за управление на БСФ с „възможности за развитие“, основан на експертизата на автора и направените проучвания и анализи. Прави впечатление прецизното съдържателно описание на взаимодействието между подсистемите в моделираната система на БСФ.

В глава четвърта изводите и препоръките са естествен завършек на цялостната научно-изследователска работа. *Смятам, че е необходимо съотняване на изводите към формулираните изследователски задачи. Например липсва извод към последната задача, явяваща се с най-съществен научен принос.*

V. Критични бележки, въпроси и препоръки

Няма значими критични бележки и предложения, с изключение на описаните горе, но те не променят общото задоволство от добре оформения и структуриран труд. Не е забелязано плагиатство.

VI. Оценка на научните и научно-приложните приноси

Приносите на дисертационния труд могат да бъдат диференцирани в следните аспекти:

1. Приноси в теоретичен аспект – авторът подлага на задълбочен анализ концепцията за управление на спортните организации спрямо съвременните социално-икономически условия. В допълнение към този основен принос, докторската теза разкрива основни спецификации и резерви в управлението на осигуряващите фактори на системата – кадри, материално-технически условия, информация и др.

2. Приноси в теоретико-приложен аспект – без съмнение основният принос на дисертацията е предложеният оптимизиран модел за управление на БСФ с „възможности за развитие“. Наред с това трябва да подчертаем и приноса в разработването на класификация за документооборота в БСФ.

VII. Заключение

В заключение ще отбележа, че в резултат на извършените собствени научни изследвания е представен един безспорно значим за теорията и практиката научен труд. Въз основа на изложеното с убеденост подкрепям присъждането на ОНС „доктор“ в професионално направление 7.6 Спорт, докторска програма “Теория и методология на спортната наука“ на Калинка Маринова Иванова.

02.08.2024 г

Рецензент:

доц. Нина Атанасова, д-р

ACADEMIC REVIEW

On a dissertation thesis for the award of the educational and scientific degree "Doctor"

Subject:

Methodological and Theoretical-Applied Aspects of Management in Bulgarian Federations
for "Sports with development opportunities"

PhD student: Kalinka Marinova Ivanova

Scientific supervisor. Prof. Yordan Kalaykov, D.Sc

Doctoral Program: Theory and Methodology of Sports Science

Professional field: 7.6 Sport

Primary Unit: Department of Sport Management and History

Reviewer. Prof. Nina Atanasova, PhD

I. Details of the procedure

Kalinka Marinova Ivanova was enrolled as a doctoral student in the part-time form of study by order ZP- 229/01.03.2019. She was discharged with the right to defence by order ZP-282/28.03.2023, and was directed for internal discussion in an extended collegium by order ZP - 476/13.05.2024.

By order of the Rector ZP-682/28.06.2024 procedure of public defense was started, as the PhD student has submitted all the required documents, including a protocol for the absence of data on plagiarism, as well as the necessary scientific publications in accordance with the Law on the Development of Academic Staff and the Regulation for the Acquisition of the Educational and Scientific Degree "Doctor" at the National Sports Academy "Vasil Levski".

II. Biographical data about the PhD student

Kalinka Marinova Ivanova was born on 03.07.1977 in Pleven.

She completed her higher education at the National Sports Academy. She graduated in the Bachelor of Science with a degree in Physical Education and Sailing Coach. He obtained a Master's degree with the qualification "Sport for Excellence".

For 12 years she held the position of General Secretary in the Bulgarian Archery Federation. Professionally, this influenced the accumulation of competences and skills in the field of practical management.

From 2016 until now she has been the organizer of "educational activities" in the Department of Management and History of Sport at the NSA s Levski.

The doctoral student's interest in the topic of the dissertation submitted to me for review follows naturally from the facts presented.

The information presented about the PhD student shows consistency and coherence in interests, as well as extensive experience in the field of research. This explains the choice of topic and creates the necessary prerequisites for the completion and presentation of a complete and well-rounded scientific work.

III. Relevance of the thesis

The need to improve the governance of sports organisations is driven by the proven economic and social importance of sport, which is growing all the time. This circumstance increases the requirements to establish effective management in all subject areas in the national PE and sport system.

The Ministry of Youth and Sports develops a complex system of financing sports organizations - federations, clubs, as well as those implementing sports and educational services as an integral part of the strategic development of socio-economic relations in the field of sport.

The problems addressed in the dissertation in the system of sport for excellence cover the whole complex of organizational, material-technical, personnel and financial-economic

mechanisms of functioning in this field. Building on existing concepts and views in the field of sport management, the dissertation analyzes the issues of implementing effective management in elite sport as an independent theoretical and practical problem. The topicality of the present research is conditioned by the contradiction between the growing practical need to increase the effectiveness of the conducted policy in the sphere of elite sport, including the provision of a compendium of services for elite athletes, and the insufficient development of methodological and scientifically applied aspects of management in this area.

All these arguments give me the reason to define the scientific thesis as actual, necessary and useful for practice.

IV.Characteristics of the submitted dissertation - structure and content

The dissertation is developed in 176 pages, plus appendices. It is illustrated with 66 figures and 6 tables. It includes a bibliography with references in Bulgarian, Russian and English. It is noteworthy that the diagnostic analysis and expertise are enriched with not a few Internet sources. The work has the typical structure for this type of scientific work - it consists of four chapters.

The introduction draws a link between the national policy imposed in the field of support to sports organisations and the development of the three main federations under study - the Field Hockey BF, the Archery BF and the Sumo BF.

Chapter one presents an analysis of the theoretical and methodological foundations of the problem in the following thematic areas:

3. Methodological and theoretical considerations in the development of the issues

In this direction the author considers methodology as a scientific toolkit used in various areas of social and economic life. Various theories enriching the content and functions of the approach are traced and analysed, and an attempt is made to relate it to the theoretical and applied aspects of management in Bulgarian federations for "development sports".

4. Physical education and sport system - status, development, problems in the context of economic, political and social changes in society.

The historical overview covers the period after 1944 with the imposition of a new political model of governance. The topic has been widely discussed in sports scholarship. The author has skillfully interpreted and presented the factual background related to the development of the sports system up to the present day.

The second sub-strand presents in detail the structure of the PV and sport system in Bulgaria and abroad. The main documents related to the management of sport are analysed.

I must emphasize that the recommendation made by the internal defense has been taken into account and the author has presented a modern structural model based on legal-normative requirements and interpretations of various authors.

Useful for managerial practice are the guidelines in state and municipal policy in the field of physical activity, PE, sport and sport-tourism.

The last strand is devoted to *BSF as structural-functional units of the sport system*. In my opinion, this thematic strand has the greatest scientific value. Information about their structure and the functional competences of individual units in their management is presented. Here Kalinka Ivanova analyzes the theoretical and scientifically applied experience in the studied area - sports organizations in terms of their development, human resource management, the interaction between structure, strategy, culture, the influence of external and internal environment, the role of control, relationship with the state, etc. Special attention is paid to the information and communication processes in the management of the BFS, including documents and document flow by levels and units of management. Experiences of a number of authors in relation to professionalization of sports federations, strategic planning, business orientation and quality of management are studied.

Based on the information presented and the literature sources used, it can be concluded that the author shows a high level of knowledge of the theory and scientific publications relevant to the problem under consideration.

Based on the in-depth analysis, the formulation of the scientific problem and the working hypothesis deserves attention. In a multifaceted way, the forecasted directions in which better results could be achieved in the management of Bulgarian federations for "sports with development opportunities" are presented.

Chapter two outlines the characteristics of the research. I believe that the formulated aim fully corresponds to the topic of the research thesis. The stated tasks complement the framework of the research work, following technologically the fulfilment of the stated aim. It is noteworthy that a proper toolkit of scientific research methods, correctly supplemented with the technology of their implementation, was used to solve the aim and tasks. The organizational framework of the research is also presented, as well as the organization of the research work. *I believe that this part could undergo minor editing in order to clear unnecessary circumstantiality, especially in the presentation of the stages in the implementation of the individual methods.*

Chapter three presents the results of the documentary and empirical research, divided into five separate strands.

In the first direction, the types of documents carrying targeted management information are studied, and a multi-component classification framework is developed. From a scientific-practical point of view, a valuable resource here is the presented classification model of documents based on 4 attributes - purpose, level of management, involvement of personnel by levels and duration. The author highlights some important features in the realization of information exchange, putting a critical position especially in relation to the modern requirements of communication interaction.

In the second strand Kalinka Ivanova analyses the results of a survey on different providing resources at federation and club level. An extensive and detailed analysis is presented, which reveals both socio-demographic, educational and professional characteristics of the surveyed individuals, as well as essential managerial aspects - effectiveness of information provision, material-technical and financial provision, etc. This section concludes with a strategic analysis and findings on the performance of sports organisations.

It is noteworthy that the PhD student has used only relative percentages of the responses received in the different surveys, there are no statistical indicators that provide information on the degree of dependence between the compared indicators. I believe that the technology of the SWOT analysis used requires a stand-alone presentation and not as stated a "SWOT - analysis based on surveys".

In the sweetening direction, management processograms have been developed at the level of the GA and the BFS Board for a period of 3 years. *I believe that the technology for creating the processograms needs to be clarified here.*

Strand 3.4 establishes the scope and status of the sport and competition activities of the structures studied. The indicators by which to analyse their activities have been chosen with great precision. The data presented - carded athletes, number of competitions, number of sports clubs affiliated to the BSF are vivid quantitative measures of the management of the three federations.

The final section presents an optimised model for the management of the BSF with "development options" based on the author's expertise and the research and analysis carried out. The precise and meaningful description of the interaction between the subsystems in the modelled BSF system is remarkable.

In chapter four, the conclusions and recommendations are a natural conclusion to the overall research work. *I believe that it is necessary to relate the conclusions to the formulated research tasks. For example, there is no conclusion to the last task, which appears to be the one with the most significant scientific contribution.*

V. Critical comments, questions and recommendations

There are no significant criticisms or suggestions, except as described above, but these do not alter the overall satisfaction with the well-formed and structured paper. No plagiarism was noted.

VI. Evaluation of scientific and applied contributions

The contributions of the thesis can be differentiated in the following aspects:

1. Contributions in theoretical aspect - the author subjects to a thorough analysis of the concept of management of sports organizations in relation to modern socio-economic conditions. In addition to this main contribution, the doctoral thesis reveals the main

specifications and reservations in the management of the providing factors of the system - personnel, material and technical conditions, information, etc.

2. Contributions in theoretical and applied aspect - undoubtedly, the main contribution of the thesis is the proposed optimized model for the management of BSF with "opportunities for development". Along with this, we should also highlight the contribution in the development of a classification for document management in BSF.

VII. Conclusion

In conclusion, as a result of my own scientific research, I would like to point out that this work is undeniably significant for theory and practice. On the basis of the above, I strongly support the awarding of the PhD in the professional field 7.6 Sport, doctoral programme Theory and Methodology of Sports Science to Kalinka Marinova Ivanova.

02.08.2024

Reviewer:

Assoc. Prof. Nina Atanasova, PhD.